

МЕНИДЖЪР

БРОЙ 5 (247). 24 МАЙ - 24 ЮНИ 2019.

ЦЕНА 6 ЛВ. WWW.MANAGER.BG

ТЕМА

ЗАПЛАТИТЕ
НА ПЪРВИТЕ
В БИЗНЕСА

ИНТЕРВЮТА

ИВАЙЛО ПЕНЧЕВ
И АЛЕК ПОПОВ

Д-Р ГЕОРГИ ТЕКЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НА НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

НОВИТЕ ЛЪВОВЕ

НАРИСУВАЙ МИ
ВИРТУАЛНА РЕКЛАМА

Педя продукт,
лакът бранд

Фирмените
инфлуенсъри

Шефът има
грандиозни планове

management profile

ГЕОРГИ СТАЙКОВ, СНИМКИ ЮЛИЯН ДОНОВ
СТИЛ ГЕРГАНА СТАНКОВА, ГРИМ РОСИЦА ГЕРАСИМОВА

**Д-Р ГЕОРГИ ТЕКЕВ, ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НА НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ**

НАЙ-КРАТКИЯТ ПЪТ В ОБРАЗОВАНИЕТО НЕ Е НАЙ-БЪРЗИЯТ

Образованието е начинът да създаваш бъдещето - на децата, на обществото, на цялата държава. Сещам се за това, докато се разхождам по коридорите на Нов български университет. Тук Всеки път нещо се променя. Миналия път откривах Центъра на книгата, сега работят по своя Радио-телевизионен център... Георги Текев, човекът, с когото имам среща, е и част от историята на това място, защото е тук още от създаването. Учил е "Артмениджмънт" и "Академична администрация" в някои от най-добрите университети по света. Тук съм, за да разбера какво означава да управляваш образованието.

Когато е дете, никои не мечтае да стане изпълнителен директор. Какъв искахте да станете като малък - лекар или пожарникар?

- В края на 70-те години баща ми преподаваше инженерни науки в лицей в Тетуан, Мароко. Аз също учех там, но в испански колеж. В училище ми беше много трудно, защото не знаех езика и не познавах никого. Но беше и много интересно - страната, хората, културата... След като се върнах в София, продължих обучението си във френската гимназия и покрай баба ми, която беше археолог, се зароди моят интерес към историята. Той се профилира към средновековната френска история. Мога да кажа, че мечтите ми бяха свързани с историята, но не само, и това може би се превърна по-късно в отправна точка за изследователските ми интереси в областта на висшето образование.

- По това време в България гумата "мениджър" я нямаше. Вие кога за първи път чухте за нея?

- Гумата я нямаше, но хората ги имаше. Моите дядовци например бяха истински мениджъри, завършили в чужбина. Единият учи инженерство в Берлин и Дрезден и се връща в България. Работи във военните заводи в Сопот, а в края на 50-те години е главен енергиен специалист при изграждането на топлофикационната мрежа на София. Другият ми дядо завършва гентална медицина в Нанси и после отваря един от първите зъболекарски кабинети в Ямбол. Днес части от този кабинет са изложени в Музея по гентална медицина към Медицинския университет в София, а библиотеката му дарихме на Нов български университет.

Като дете двамата ми дядовци бяха големи авторитети за мен. Особено ме впечатляваше организационният и предприемачески ентусиазъм, с който бяха изградили кариерите си. Може би от тях идва моето любопитство към хората и способността ми да ги организирам. Дори в детските игри разпределях ролите между участниците, а още преди казармата - по примера на мой приятел - реших да се насоча към икономиката. Винаги получавах подкрепата на майка ми да правя свободни избори и това може би е най-важното.

- Най-продължителната ви специализация е в Сиена. Този италиански граг, от една страна, е обявен от ЮНЕСКО за световно културно наследство, а от друга - там е създадена най-старата банка в света. Какво е най-важното за създаване

на баланса между културата и капитала в образованието?

- Специализирах артмениджмънт в академия "Киджана" в Сиена. Тя е създадена от граф Киджи Сарачини. През 1932 г. той започва да прави майсторски класове в своя замък. Кани най-големите музиканти на своето време, които да обучават бъдещите звезди на класическата музика. Освен това в двора е събрана великолепно сбирка от музикални инструменти, от произведения на изкуството на италианските майстори от сиенската и флорентинската школа. В библиотеката има десетки хиляди томове редки книги, старинни ръкописи и нотни. Всеки път, когато съм там, имам чувството, че съм на среща с историята.

Отидох в академия "Киджана", защото бях любопитен как е организиран целият процес. Имах конкретен пример - майсторския клас на Райна Кабауванска. Само че освен технологията на тези мащабни проекти в областта на музиката открих за себе си колко е важно в университетското образование създаването на школи на големи имена в науката и изкуството. И в тяхна подкрепа да бъдат увлечени институции - банки, фондации, частни и обществени организации. Защото така се опазва и развива едно огромно културно наследство. Убедих се, че за университетите, които се заемат с подобни проекти, е важно да продължават подкрепата си за откритите таланти - да им дават възможност да се развиват в различна мултикултурна среда, да се обучават с големите имена и да стъпят на сцената.

- Какво друго научихте в Италия, което не можеше да научите тук?

- Знаех, че университетският мениджмънт е сложен процес, а институциите в тази сфера са едни от най-консервативните в добрия и лошия смисъл на тази дума. Осъзнах смисъла на максимата, че финансите и бюджетът не са всичко, но без тях всичко останало е нищо. Разбрах, че без добро финансиране процесите в университетите не могат да се случат. Но още по-важно е доброто финансово управление, което, от една страна, трябва да се съобразява с традициите на академичния живот и неговите специфики, но от друга - трябва да иницира постоянни промени, които да поддържат в кондиция и в стремеж за иновации академичната среда. Това е вид предприемаческо мислене, което ние в председателския съвет на настояществото се опитваме да изградим.

- Вие сте причината великата оперна певица Райна Кабауванска да има майсторски клас в Нов

Д-Р ГЕОРГИ ТЕКЕВ е член на настоятелството на НБУ, член на председателския съвет на настоятелството на НБУ и изпълнителен директор на НБУ. Завършил е Университета за национално и световно стопанство, специалност "Икономика и организация на труда". Доктор по социално управление от Нов български университет. Специализирал е "Артемиджмънт в областта на музикалните изкуства" в академия "Киджана", Сиена, и е работил по своята

докторска теза в Университета в Болоня, Италия. Има квалификация "Академична администрация" от Университета на Съри, института "Ройхемптън" и Оксфордския университет - Великобритания. Член е на управителния съвет на фондация "Райна Кабаиванска". Член на журито на международния музикален конкурс "Джан Батиста Вюти", Италия, и на творческия съвет на Столична община. Лауреат на наградата "Златно перо" за принос към българската култура.

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ е частен университет, създаден с решение на Великото народно събрание на 18 септември 1991 г. Поставя началото на значими реформи в българското висше образование, като въвежда първи обучението в образователните степени бакалавър, магистър и доктор, теста по общообразователна подготовка за прием в университета, интердисциплинните и индивидуалните учебни програми, minor програмите, кредитната система, дистанционните и уеббазираните форми на обучение, продължаващото обучение, високите стандарти в материалната среда. Академичният състав на НБУ включва 442 постоянни професори, доценти и асистенти, както и личности със значим принос в науката и изкуството и изявени представители на бизнеса. В университета се обучават над 10 000 студенти в 61 бакалавърски, 112 магистърски и 36 докторски програми в областта на науките за човека и обществото, природните науки и новите технологии, изкуствата.

български университет. Как се случи това?

- Райна Кабауванска е личност с призвание освен на голям артист и на учител в широкия смисъл на тази дума. Това се дължи не само на големия ѝ талант, но и на нейната огромна щедрост. Нейното отношение към преподаването е, както тя казва, дълг за продължаване на традицията в едно голямо изкуство. Затова има амбиция да гарява своя опит не като търси свое продължение в учениците си, а развивайки тяхната индивидуалност.

Всяко голямо постижение е основано на лична история. Така е и с майсторския клас на Райна Кабауванска в Нов български университет. Аз съм неин почитател от много ранна възраст и тя беше причината да мечтая за кариера в музиката. Сега си давам сметка, че съм трансформирал тази мечта в това да менажирам процеси и да помагам на млади таланти в операта. През 1993 г. предложих на настоятелството на НБУ да създадем департамент по музика, един от първите в университета, а през 1995 г. вече имах смелостта да предложа на Райна Кабауванска да направи майсторски клас.

През годините винаги съм я чакал след края на нейните спектакли и концерти в София за автограф. Тя спираше и ме питаше: "Какво правиш, дете?"... Вече бях пораснал, когато разбрах, че фондацията ѝ заседава в административната сграда на НДК. Спомням си, че я чаках много дълго, а като излезе, имахме време колкото да слезем заедно с асансьора. Не си спомням какво точно съм говорил в асансьора, факт е, че Райна Кабауванска се съгласи да направи майсторски клас. Първата възможност беше през 2001 г. И така вече една след друга 19 години в партньорство със Софийската филхармония, с Националната опера и с театри в чужбина.

- Това е безспорен успех, но в Нов български университет кое беше най-тежкото решение, което трябваше да вземете?

- Как да продължим след проф. Богдан Богданов. През 90-те години той създаде университета заедно с група интелектуалци. Беше голяма сила и талант. Без да е професионален мениджър, като класически филолог той имаше талант да събира хора и да ги въдвоява. Проф. Богданов беше остър и категори-

чен. Беше човек на руска. Имаше "проспективно мислене" - с други думи, успяваше да види проблема, преди да се е появил.

За него университетът, както казваше, беше "интимен въпрос". Има една книга на проф. Богданов, в която беше събрал свои статии за висшето образование, университетския мениджмънт и модела на НБУ. Заглавието е "Университетът - особен свят на свобода". Мисля, че това казва ако не всичко, поне много неща. Цялата енергия на проф. Богданов беше насочена към това НБУ да успее. И вярвах, че "начинанието ни успява!".

- Кое е най-важното нещо, което научихте от проф. Богданов?

- Той настояваше, че много често най-прекият път не е най-добрият и е необходимо бързо да се откажаш от погрешните решения. Например не може да прокараш решение "пряко" - от горе на долу. Дори и с много харизматично говорене. Идеите трябва да се "срещнат" от горе на долу и от долу на горе, преди да се превърнат в работни проекти. Затова ние много внимателно слушаме какво казват колегите, с които по-късно ще реализираме решенията. Вече съм убеден, че при менажиране на процеси в образованието най-краткият път не е най-бързият.

- Във всеки частен университет образованието представлява определен бизнес модел. Кое е най-трудното - набиране на средства, намиране на преподаватели, рекламата?

- За мен най-голямото предизвикателство е прилагането на механизмите на предприемачеството в академична среда. Това означава отказ от бюрократичния модел на управление и преход към предприемаческия - новаторски и осъществяващ развитието, който може да създаде алтернативи в обществото. Всъщност това е основното призвание на университета още при неговото създаване, променено в различните етапи на развитие.

За тази цел съвременният университет трябва да се стреми да формира ресурси с голяма степен на приложимост и да изгражда личности, отговорни преди всичко за собственото си развитие. Важно е университетът да бъде предприемчив, да намери модус да използва икономическите механизми в своята организация и управление, но да се опира на академичната традиция. Например да има силно управленско ядро, като същевременно раздели стратегическата и финансовата власт от академичната. Да постига устойчиво развитие, като предоставя финансова самостоятелност, съчетана с мениджърски автоконтрол на университетските структури. Да координира процесите си чрез системи за стратегическо планиране. Да развива "периферни" структури и да изгражда професионални мрежи за връзка с външната среда, за да реагира на промените и дори да ги предизвиква, да поема рискове. И в крайна сметка да трансформира този опит в академично знание.

Затова може би най-важното е създаването на проектни екипи в академичната среда, в които да участват представители на цялата общност - студенти, преподаватели, членове на администрацията, експерти от практиката.

“ Най-голямото предизвикателство е прилагането на механизмите на предприемачеството в академична среда. ”

- Създадохте Център за книгата в Нов български университет, за да обедините библиотека, издателство, университетски архив и книжарници. Защо това е толкова важно, след като "смъртта на книгата" е обявена отгайна?

- Всъщност една от основните ни задачи, моя и на моя екип в НБУ, е създаването на материалната култура в университета. Не казвам материалната среда, защото съм убеден, че тя е път към създаването на един вид култура, която възпитава и създава условия за развитие на цялостната образователна програма на личността. Ето защо за НБУ реинвестирането на средства в развитието на учебните програми е толкова важно. Например в момента завършваме един голям проект - Радио-телевизионен център с няколко студиа: телевизионно, за анимационно кино, звукозапис, радио, филмово студио. Реализираме този проект с няколко основни цели - да създадем най-модерната учебна база, с която университетът да стане лидер в образованието в тази област в Югоизточна Европа и не само, да дадем възможност на студентите да работят по свои творчески проекти и да дадем възможност на бизнеса в този бранш да влезе в университета и да работи със студентите, чрез което ще се намеси и косвено в учебната програма.

Центърът за книгата е подобен проект. Всъщност той събра в себе си няколко вече съществуващи и добре развити университетски структури, но се създаде в момент, в който центърът вече имаше своя "фасада" - книжарницата в Корпус 1 на НБУ, която се превърна в предпочитано място за представяне на книги, семинари, малки конференции и дебати. Аз не вярвам в смъртта нито на книгата, нито на операта, нито на живота общуване между хората в дигиталната ера. Да дадем нов живот и нови смисли в всичко това, зависи от нас. Тук може много да говорим за общото хуманитарно образование, на което толкова много гържи НБУ.

- Какво се случва с вашите възпитаници след края на академичните програми?

- Според рейтинга на висшите училища в България Нов български университет се нарежда на едно от първите места по възможностите на неговите алумни за работа по специалността, а на първо място по възнаграждението, което получават. Това е съществен показател за качеството не само на учебната програма на университета, но и за приложимостта на академичната философия на образованието в НБУ.

Друг пример е това, което правим с Райна Кабауванска. Окуражени от резултатите от първия ѝ майсторски клас в НБУ, решихме, че има смисъл да създадем възможност на талантиливи млади изпълнители да продължат образованието си с нея в Италия. Така през 2002 г. 2-жа Кабауванска създаде със свои средства дарителски фонд в НБУ, който присъжда стипендии за обучение в Италия.

По-късно през годините към нейната кауза се присъединиха частни лица и организации. Наши дългогодишни партньори например са фондация "Америка за България", търговска верига "Фантастико", Столична община, посолството на Италия... През тези близо 20 години наши стипендианти са били повече от 70 млади певци. Някои от тях вече са с кариера в големите световни оперни театри. И целта на фонд "Райна Кабауванска" е именно това - да привлича средства, за да открива таланти, да ги развива и да ги представя на голямата оперна сцена.

- Навсякъде по света университетите обявяват, че създават лидери. Бъдещето явно принадлежи на лидерите, но ще има ли кой да работи?

- Призиването на университета е било винаги да създава елити. Някога това е бил терминът, днес той не е може би политически коректен и се замества от думата "лидери". Мисля, че посоката е правилна, защото е важно вхождат към университетите да бъде отворен, за да има възможности за повече избори - и от страна на студентите, и от страна на преподавателите. В случай обаче, че университетът гържи на качеството и доброто си име, не всички ще могат да завършат. От завършилите не всички ще бъдат водачи, но е важно да се създават личности, отговорни пред самите себе си, със своя личен и професионален успех. А това също е вид лидерство.

- Как изглежда революцията в образованието? Питам ви, защото според статистиката 90% от децата, които тази година са тръгнали на училище, ще работят професии, които в момента дори не съществуват. Колко близко е висшето образование до живота?

- Революцията в образованието, парадоксално, се случва еволюционно. Промените във висшето образование никога не са спирали, защото всъщност университетите са създадени именно затова - да променят обществото. Как тогава самите те да не се променят?

В същото време професиите се променят, дори да не променят своите имена. Ето защо в НБУ ние гържим особено много на индивидуалните програми. Отнасяме се с уважение към входните знания на студентите, към които прибавяме в първите две години и общо образование от типа Artes liberales, а заедно с това даваме възможност към един задължителен корпус от курсове в дадено професионално направление да се добавят други по избор на студентите.

Така се получават комбинации, които в голяма степен ни насочват и към общественото търсене. Случва се университетът да превърне такива индивидуални програми в свои стандартни. Мисля, че от една страна, поколенията идват в университета все по-подготвени за живота, а от друга - много бързо навлизат в практиката. ■